

OTSUS

Kõrgessaare

08. veebruar 2008 nr 66

Keskkonnamõtjude strateegilise hindamise algatamata jätmine

Kõrgessaare Vallavolikogu algatas 08.06.2007 otsusega nr 53 "Kõrgessaare valla üldplaneeringu" teemaplaneeringu "Maakasutusreeglite ja ehitustingimuste määramine" eesmärgiga muuta kehtivat üldplaneeringut täpsustades järgnevat:

- ehitustingimusi;
- detailplaneeringu kohustusega alasid;
- miljööväärtuslikke alasid;
- uute piirangutega alade maakasutusreegleid ja ehitustingimusi;
- maa sihtotstarbe määramise aluseid;
- maavarade kastustingimusi;
- veemajandus-kanalisatsioonisüsteemide rajamise tingimusi.

Lisaks on teemaplaneeringu eesmärk kanda üldplaneeringut muutvad varem kehtestatud detailplaneeringud üldplaneeringu kaardile.

Kuna "Keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse" §33 lg 2 sätestab, et üldplaneeringu elluviimisega kaasnevat keskkonnamõtju tuleb vajaduse korral hinnata siis, kui strateegilises planeerimisdokumendis ehk kehtivas üldplaneeringus tehakse muudatusi, kaalutleb Kõrgessaare Vallavolikogu, kas algatatud üldplaneeringu teemaplaneeringuga kavandatud muutuste elluviimisest saab tekkida olulist ja tõenäolist negatiivset keskkonnamõtju. Vallavolikogu selgitab läbi kaalutusotsuse langetamise, kas teemaplaneeringu puhul, mis muudab kehtivat üldplaneeringut, on vajadus algatada keskkonnamõtju strateegiline hindamine.

- 1) Ehitustingimuste täpsustamisel on vallavolikogu eesmärk määrata ja muuta tulevikus kehtivaks senisest karmimad ehitus- ja maakasutusreeglid, et arvestatakse enam olemasoleva keskkonnaga, kujunenud külamiljööga, valla ehitustraditsioonidega ja põliste valla elanike huvidega.

Sellest lähtuvalt saab tõdeda, et üldplaneeringu muutmise ehitustingimuste karmistamise või rangemas suunas täpsustamisega olulist negatiivset keskkonnamõtju ei kaasne. Ka ei ole arvatavalt kaasnev positiivne keskkonnamõtju väga suur ja olulise tähtsusega, vaid pigem lokaalne ja oluline administratiivse kontrolli suurendamise seisukohalt.

- 2) Vallavolikogu seab üldplaneeringu teemaplaneeringu lähtekohaks seisukoha, et detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid ei vähendata. Eesmärk on neid suurendada. Seega ei saa kaasneda võrreldes seni kehtiva üldplaneeringu elluviimisega olulist negatiivset keskkonnamõju. Tegemist on administratiivse kontrolli tõhustamise meetmega.
- 3) Miljööväärtuslike alade täpsustamisel peab vallavolikogu oluliseks olemasolevate alade piiride täpsustamist ja pindala suurendamist, arvestades peale üldplaneeringu kehtestamist uute muinsuskaitseobjektide, piiranguvööndite ning looduskaitsealade moodustamisega kaasnevate piirangutega. Täpsustamisega ei saa kaasneda oluline negatiivne ega oluline positiivne mõju, sest riik on piirangud ilma keskkonnamõju strateegilist hindamist läbiviimata juba kehtestanud.
- 4) Uute piirangutega alade maakasutusreeglite ja ehitustingimuste täpsustamine on vajalik projekteerimise ja detailplaneeringute koostamise reeglite täpsustamiseks. "Planeerimisseaduse" kohase õiguspärasuse tagamiseks tuleb need kehtivasse üldplaneeringusse sisse viia, see on võimalik teemaplaneeringu koostamisega. Olukorras, kus volikogu nende üldpõhimõtteid muuta või nõudeid leevendada ei soovi, ei kaasne olulist negatiivset või olulist positiivset mõju ega tulene seega ka keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajadust.
- 5) Maa sihtotstarbe määramise aluste täpsustamine on vajalik maakorralduslike toimingute hõlpsamaks muutmiseks. Üldplaneering otseselt sihtotstarbeid ei määra, seega ei ole "Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse" järgi mõju hindamine vajalik.
- 6) Maavarade kasutustingimuste täpsustamine on vajalik seoses osade leiukohtade jäämisega loodusobjektide territooriumile või on riik teinud leiualade osas täpsustusi. Vald kaevandamist või omapoolseid uusi leiualasid ette ei näe, seega ei saa kaasneda ka riigi varasemate otsuste üldplaneeringus kajastamisega olulist keskkonnamõju. Juhul kui ilmneb uue kaevanduskoha rajamise vajadus, tagatakse kaevandusloa andmisele eelnevalt keskkonnamõju hindamine, juhtudel kui seadus võib seda nõuda.
- 7) Veemajanduse ja kanalisatsioonisüsteemide rajamise tingimuste täpsustamine on vajalik arvestades muutunud olukorda ja kehtestatud detailplaneeringuid ning vajadusega kasutada üldplaneeringut rahataotlustel õigusliku aluse viitena. Uute, valla kontekstis olulist keskkonnamõju omavate reoveepuhastite rajamist kavandatud ei ole. Seega on teemaga seotud küsimuste lahendamise teemaplaneeringus kehtivat üldplaneeringut täpsustav ja ei too kaasa olulist negatiivset ega positiivset keskkonnamõju, ehk ei põhjusta keskkonnamõju strateegilise hindamise sisulist vajadust.

Keskkonnakaalutluste alustega arvestamine ehk nende kajastamine üldplaneeringu täpsustamisel läbi teemaplaneeringu on tulenev just sellest, et õiguslik olukord paljude piirangute osas on muutunud ning need vajavad sisseviimist täna kehtivasse kogu Kõrgessaare valla territooriumit hõlmavasse "Kõrgessaare valla üldplaneeringusse". Kuna õigusaktid kehtivad ka juhul, kui need on üldplaneeringust hilisemad ja piirangud, mida riik kehtestab on rangemad kui varem, on eeltoodud kaalutluste kontekstis selge, et üldplaneeringu korrigeeriv muutmine läbi teemaplaneeringu ei ole mitte olulist keskkonnamõju avaldav, vaid vajalik selleks, et vallal oleks suurem õiguskindlus seada

detailplaneeringute koostamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks õiguslikke aluseid. Rangemad ehitustingimused, ulatuslikum detailplaneeringu kohustus, miljöövärtuslike alade täpsustamine suurendamise suunas, uute piirangute viimine kehtivasse üldplaneeringusse läbi uue planeeringumenetluse, maa sihtotstarbe määramise aluste, maavarade kasutamise tingimuste ja veemajandus- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamise tingimuste täpsustamine teenivad kõik eesmärgi tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja edendada säästvat arengut.

Lisaks arvestab Kõrgessaare Vallavolikogu, et oma olemuselt on üldplaneeringu koostamine kaalutusotsuste langetamine ehk teadliku valiku tegemine lähtuvalt muu hulgas ka keskkonna-aspektidest jms, mis on meetoodiliselt täiesti samalaadne keskkonnamõju strateegilise hindamise meetodikaga.

Hiiumaa Keskkonnateenistuse 28.12.2007. a kirjas nr 31-12-1/57814 toodud seisukohad algatatud teemaplaneeringule keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajalikkuse kohta ei ole hindamise sisulist eesmärki väljatoovad. Kehtiva - "Kõrgessaare valla üldplaneeringu" keskkonnamõju on hinnatud 2003. aastal kehtinud seadusandluse raames. Selle hindamise tulem ja selle alusel seatud keskkonnamõjud on kehtivad siiani. 2003. aastal koostatud üldplaneeringu keskkonnamõjusid ei pea ümber hindama hiljem jõustunud seaduse järgi.

Detailplaneeringute menetlemise lihtsus või keerukus ei sõltu üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande olemasolust, vaid konkreetsest eesmärgist, mida detailplaneeringuga planeerida soovitakse ja üldplaneeringus detailplaneeringu koostamiseks seatud keskkonnamõju tingimustest.

Üldplaneeringus saab seada säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimused konkreetset selle teemaplaneeringu koostamisel nii, et sellega välditakse olulise negatiivse keskkonnamõju ilmumise võimalus võrreldes täna kehtiva üldplaneeringu elluviimisega ehk loomuliku arengu jätkumisega (nn 0-alternatiiv). Kuna kõik teemaplaneeringuga üldplaneeringusse sisse viia soovitavad muudatused on pigem korrigeerivad, ei saa ka avalduv mõju juba täna üldplaneeringus kajastatud aspektide, kehtestatud detailplaneeringute ja riiklike õigusaktide valguses olla ka oluliselt positiivne. Kõik avalduvad mõjud on pigem paikse tähtsusega või administratiivse tegevuse korraldamist täpsustavad, st nendega ei kaasne strateegilise valiku tegemise aspektist lähtuvalt ka mõju väljapoole Kõrgessaare valla territooriumit (sh puudub piiriülene keskkonnamõju).

Vallavolikogu arvestab ka asjaoluga, et keskkonnamõju strateegilise hindamise maksumus on samas suurusjärgus üldplaneeringuga ja olukorras, kus antud juhul puuduks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandel tegelik sisu, kuna on ette teada, et olulist mõju ei saa avalduda, ei ole selle algatamine arvestav ei valla maksumaksjate huvidega kui ka hea haldusmenetluse tavaga, mille kohaselt haldusmenetlus tuleb läbi viia eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes "Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse" § 22 lõike 1 punktist 31; "Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse" § 32 punktist 1, § 33 lõike 2 punktist 1 ja lõikest 3, § 35 lõikest 5; Kõrgessaare Vallavolikogu 08.06.2007 otsusest nr 53 "Kõrgessaare valla üldplaneeringu" teemaplaneeringu

“Maakasutusreeglite ja ehitustingimuste määramine” algatamine” ning arvestades ASi Pöyry Entec strateegilise keskkonnamõju hindamise ekspert Kaur Lassi arvamust

Kõrgessaare Vallavolikogu o t s u s t a b:

1. Mitte algatada keskkonnamõju strateegilist hindamist “Kõrgessaare valla üldplaneeringu” teemaplaneeringule “Maakasutusreeglite ja ehitustingimuste määramine”.
2. Otsus avalikustada 14 päeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ajalehes Hiiu Leht ja Kõrgessaare Valla Teataja ning Kõrgessaare valla kodulehel.
3. Käesoleva otsusega, keskkonnaeksperti arvamusega ja “Kõrgessaare valla üldplaneeringu” teemaplaneeringu “Maakasutusreeglite ja ehitustingimuste määramine” algatamise otsusega on võimalik tutvuda Kõrgessaare Vallavalitsuses (Kõpu tee 8 Kõrgessaare alevik Hiiu maakond) tööpäevadel kell 9.00 – 16.00.
4. Otsuse peale on õigus esitada vaie “Haldusmenetluse seaduses” sätestatud tingimustel ja korras 30 päeva jooksul otsuse teatavastegemisest alates või esitada kaebus Tallinna Halduskohtule “Halduskohtu menetluse seadustikus” sätestatud tingimustel ja korras 30 päeva jooksul otsuse teatavastegemisest arvates.
5. Otsus jõustub teatavastegemisest.

Harri Kattel
Vallavolikogu esimees